

RISE UP⁺

MANUÁL PRE ANIMÁTORA

STRETNUTIE #7

Vstaň a ži (Lk 7, 11 - 17)

Ciele tohto stretnutia sú:

- spoznať pápežovo poslanstvo k Svetovým dňom mládeže 2020;
- objaviť, ako je Ježiš prítomný v situáciách života a smrti človeka;
- konfrontovať sa s realitou svojich snov a s tým, čo robíme pre ich uskutočnenie.

Pokyny pre animátora:

- základným materiálom tohto stretnutia je poslanstvo pápeža Františka k SDM 2020. Téma „Mládenec, hovorím ti, vstaň!“ (porov. Lk 7,14) je prvou prípravnou cestou na SDM Lisabon. S týmto poslanstvom sa pracuje počas celého stretnutia, zvlášť v časti „Počúvaj“ a „Prijmi“;
- dôležité miesto má aj modlitba- na začiatku stretnutia, aj v časti „Polož si otázku“;
- počas tohto stretnutia je viacero vstupov mladých, preto nie je konkrétne určená časť „Zdieľaj sa“;
- ak je to potrebné, toto stretnutie môže byť rozdelené na dve, dostatočný priestor treba dať svedectvu o Bethany Hamiltonovej.

Potrebný materiál:

- kríž skupiny;
- video z meditácie pápeža Františka na Via Crucis SDM v Rio de Janeiro;
<https://youtu.be/qev8aOtP18A>;
- film o Bethany Hamiltonovej: <https://bethanyhamilton.com/> alebo <https://www.youtube.com/watch?v=lgzR4oTB4e0>;
- malé sviečky.

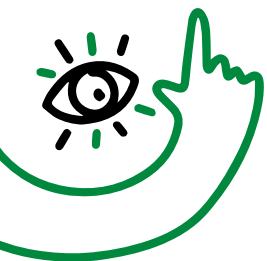
PRIPRAV SA

Kríž svetových dní mládeže

*Homília sv. Jána Pavla II.
22. apríl 1984*

„Drahí mladí, na konci Svätého roka vám zverujem samotné znamenie tohto Jubilejného roka: Kristov kríž! Zaneste ho do sveta ako znak lásky Pána Ježiša k ľudstvu a oznámte všetkým, že len v mŕtvom a zmŕtvychvstalom Kristovi je spása a vykúpenie.“

V Svätom roku vykúpenia (1983-1984) požiadal Ján Pavol II., aby bol pri hlavnom oltári v Bazilike sv. Petra umiestnený kríž, na ktorý by každý videl. Na želanie pápeža bol na tomto mieste umiestnený veľký drevený kríž vysoký 3,8 metra, ktorý na konci Svätého roka, po zatvorení Svätej brány, zveril pápež mladým ľuďom celého sveta, ktorí boli zastúpení mladými z Mládežníckeho centra San Lorenzo v Ríme.

Jedným z vrcholov SDM je modlitba krížovej cesty, počas ktorej sme konfrontovaní s týmto tajomstvom života, umučenia, smrti a zmŕtvychvstania Ježiša Krista. Aj my privítajme kríž nášho Spasiteľa hymnou Svetových dní mládeže v Ríme 2000.

Animátor vyberie dvoch mladých, ktorí ponosú kríž skupiny v sprievode a umiestnia ho na dôstojné miesto. Zároveň sú účastníci vyzvaní, aby vstali a tak privítali kríž. Táto dynamika môže byť sprevádzaná vhodnou piesňou.

Emanuel – Hymna svetových dní mládeže v Ríme (2000)

1. To svetlo, ktoré svieti v nás už mnoho ľudských dní
a v každom z nich svoj zápas s tmou slávne víťazí,
aj dnes nám svieti do duší a ukazuje nám,
že bez lásky svet umiera, ak už nehľadá.

2. Zas cesty vedú do Ríma, sú vydláždené vierou
a slová evanjelia nám znejú z jeho múrov.
Ten, čo je s nami a je v nás, on, Boh aj človek – láska,
a opäť cítiš jeho hlas - Kristus náš Pán!

**R: Sme tu s ním vždy pod tým istým slnkom,
pod jeho slávnym krížom spievame jedným hlasom:
Emanuel, Emanuel, Emanuel,
Emanuel, Emanuel.**

3. To mesto patrí Pánovi, on zomrel za nás z lásky
a krvou zmenil starý svet, dal svetlo všetkým tmám.
S Petrom za ním kráčame, do srdc nám dáva vieru
a živé slovo, čo pomáha a rastie v nás.

4. Boh najväčší dar pripravil, dal svojho Syna nám,
len v ňom sa ľudstvo obnoví, v ňom človek spásu má.
Je pravý človek a pravý Boh, je chlebom, čo nám dáva
a s ním sa každý vráti zas k svojim bratom.

5. Smrť zničená je naveky a život víťazí,
dnes prichádza k nám Svätý Duch, čo dáva šancu žiť.
Sme všetci v jedno spojení, Cirkev je jeho dielo
a naša Matka Mária stojí pri nás.

6. Kto chce vrátiť minulosť, by musel znovu nájsť
tých, čo trpeli za lásku, čo chceli vidieť viac,
čo ľudí lietieť učili k úplne novým cieľom,
čo mali silu zmeniť svet, ako náš Pán.

7. Zas nová jar prichádza, čas, keď sa všetko mení,
tak znovu môžeš začať žiť so srdcom otvoreným.
Zmyť dušu od starých vín a od zaschnutých hriechov
a vravieť všetkým neznámym: Ježiš je Pán!

Animátor pozýva mladých, aby kontemplovali Ježišov kríž ako znamenie darovaného života, ktorý nás skrze smrť pozýva k pravému životu.

Potom animátor vysvetľuje, že kríž je jedným z najdôležitejších symbolov SDM. Kríž Svetových dní mládeže daroval pápež svätý Ján Pavol II. mladým ľuďom na konci osláv Svätého roku vykúpenia v roku 1984. Tento kríž putuje po všetkých krajinách, kde sa konajú SDM.

Animátor pripomenie, že jedným z vrcholov SDM je modlitba krížovej cesty, v ktorej sme konfrontovaní s týmto veľkým tajomstvom života, umučenia, smrti a zmŕtvychvstania Ježiša Krista.

Potom predstaví video meditácie pápeža Františka, ktoré odzneli počas krížovej cesty na SDM v Riu de Janeiro.

POČÚVAJ

Mládenec, hovorím ti, vstaň!

Animátor uvedie čítanie biblického textu, pričom zdôrazní, že tento text bol témou posolstva pápeža Františka pre SDM 2020.

Čítanie zo svätého evanjelia podľa Lukáša (7, 11-17)

¹¹ Potom išiel do mesta, ktoré sa volá Naim. Išiel s ním jeho učeníci a veľký zástup ľudu. ¹² Keď sa priblížil k mestskej bráne, práve vynášali mŕtveho. Bol to jediný syn matky a tá bola vdova. Sprewádzal ju veľký zástup z mesta. ¹³ Keď ju Pán uvidel, bolo mu jej ľúto a povedal jej: "Neplač!" ¹⁴ Potom pristúpil a dotkol sa már. Nosiči zastali a on povedal: "Mládenec, hovorím ti, vstaň!" ¹⁵ Mŕtvy sa posadil a začal hovoriť. A Ježiš ho vrátil jeho matke. ¹⁶ Tu sa všetkých zmocnil strach, velebili Boha a hovorili: "Veľký prorok povstal medzi nami" a: "Boh navštívil svoj ľud." ¹⁷ A táto zvesť o ňom sa rozšírila po celej Judei a po celom okolí.

Počuli sme slovo Pánovo
Chvála tebe, Kriste

Po prečítaní animátor požiada mladých, aby si, vychádzajúc z pápežovho komentára, vybrali Ježišovo gesto, ktoré sa ich najviac dotýka.

Ježišove gestá

V tomto úryvku sa hovorí o tom, ako Ježiš pri vstupe do mesta Naim v Galilei stretáva pohrebný sprievod s mŕtvym mladíkom, jediným synom matky, ktorá bola vdova. Ježišovi sa tejto ženy veľmi ulútostilo, preto spravil zázrak a vzkriesil jej syna. No zázraku predchádzali isté Ježišove vnútorné postoje a gestá: „Keď ju Pán uvidel, bolo mu jej ľúto a povedal jej: „Neplač!“ Potom pristúpil a dotkol sa már. Nosiči zastali...“ (Lk 7, 13 – 14). Pristavme sa tu a skúsme sa zamyslieť nad Pánovými gestami a slovami.

Vidieť bolesť a smrť

Ježiš sa zahľadí na spomínaný pohrebný sprievod, a to pozorne, nie len tak, nezúčastnene. Uprostred zástupu si všimne ženu, ktorá nesmierne trpí. Jeho pohľad je základom pre stretnutie, je zdrojom nového života. Netreba veľa slov.

Mať súcit

Sväté písmo často hovorí o vnútornom postoji tých, ktorých sa bolesť druhých dotkla až „do najhlbšieho vnútra“. Ježišovo pohnutie mu dovoľuje mať účasť na živote toho druhého. Berie na seba jeho núdzu. Bolesť tejto matky sa stáva jeho bolesťou. Smrť jej syna sa stáva jeho smrťou.

Priblížiť sa a „dotknúť sa“

Ježiš sa pristavil pri pohrebnom sprievode. Priblížil sa, stal sa blížnym. Blízkosť nás vedie ďalej a stáva sa odvážnym gestom, aby ten druhý žil. Ide o prorocké gesto. To Ježišov dotyk, dotyk Živého, odovzdáva život. Dotyk, ktorý do mŕtveho tela mládenca vleje Ducha Svätého a znovu rozbehne jeho životné funkcie. Tento dotyk preniká do smutnej a beznádejnej skutočnosti. Je to dotyk Boha, ktorý sprostredkuje aj pravá ľudská láska a ktorý otvára nepredstaviteľné priestory pre slobodu, dôstojnosť, nádej a nový život v plnosti. Účinnosť tohto Ježišovho gesta je nevypočítateľná a pripomína nám, že aj jednoduchý, no konkrétny znak blízkosti môže prebudiť sily vzkriesenia.

Pápež František

Posolstvo

k 35. svetovému dňu
mladých 2020

„Mládenec, hovorím ti, vstaň!“

Evanjelium nespomína meno mládenca, ktorého Ježiš vzkriesil v Naime. To je pre čitateľa výzva, aby sa s ním stotožnil.

Na konci sa nechá priestor, aby sa mladí mohli zdieľať s tým, čo si vybrali.

PRIMI
Slová pápeža

Skupina sa rozdelí na štyri menšie skupiny. Animátor vysvetlí, že každá skupina sa zamyslí nad jednou časťou pápežovho komentára k tomuto textu. Nakoniec každá skupina prezentuje ostatným obsah časti, o ktorej premýšľala.

Vidieť bolesť a smrť

Mám na mysli mnohé negatívne situácie, ktoré prežívajú vaši rovesníci. Niektorí dnes ohrozujú svoj život napríklad zahrávaním sa s extrémnymi zážitkami. Iní sú zasa „mŕtvi“ pretože pocitujú beznádej. Počul som jednu dievčinu vraviť: „Na svojich priateľkách si všímam, že stratili túžbu zapojiť sa do niečoho, nemajú odvahu dvihnúť sa.“ Žiaľ, aj medzi mladými sa šíri depresia, ktorá v niektorých prípadoch vedie dokonca k pokúšaniu vziať si život. Koľko je situácií, v ktorých vládne apatia, v ktorých sa utápame v priepasti úzkosti a výčítiek! Koľkí mladí plačú bez toho, aby niekto počul výkrik ich duše! Vôkol nich sú často roztržité, ľahostajné pohľady ľudí, ktorí si chcú užít svoju „happy hour“, a preto si držia odstup.

Existujú takí, čo žijú na povrchu, považujú sa za živých, ale vnútri sú mŕtvi (porov. Zjv 3, 1). Môžu mať dvadsať rokov a pritom viesť život, ktorý ide dolu vodou a nezodpovedá ich vlastnej dôstojnosti. Všetko sa zužuje len na „prežívanie“ a na snahu o kúsok potešenia, trochu zábavy, kúsok pozornosti a citovej náklonnosti od druhých... Rozšírený je aj digitálny narcizmus, ktorý ovplyvňuje tak mladých, ako aj dospelých. Mnohí tak žijú! Niektorí z nich možno vdychovali vôkol seba materializmus ľudí, ktorí myslia iba na zarabanie peňazí a zariaďovanie sa, akoby to boli jediné ciele života. Z dlhodobého hľadiska sa nevyhnutne objaví otupenie, apatia, čoraz znepokojujúcejšia nechuť k životu.

Negatívne stavy môžu byť vyvolané aj osobnými zlyhaniami, keď niečo, na čom nám záleží, už nejde dopredu a nedosahujeme výsledky, v aké sme dúfali. Môže sa tak stať v súvislosti so školou, športovými alebo umeleckými ambíciami... Koniec jedného „sna“ môže spôsobiť, že sa cítíme mŕtvi. Neúspechy však patria k životu každého človeka a niekedy sa môžu ukázať dokonca ako prejav milosti! Často sa niečo, o čom si myslíme, že nám prinesie šťastie, ukáže len ilúziou, modlou. Takéto modly od nás všetko požadujú a robia z nás otrokov, ale nič nám za to nedajú. A napokon sa rozbijú a ostane po nich len prach a dym. V tomto zmysle, ak búrajú naše modly, sú neúspechy dobrom, aj keď nám spôsobia utrpenie.

Mat'súcit

Pri mnohých príležitostiach vy mladí ukazujete, že viete spolucítiť. Stačí vidieť koľkí z vás sa veľkodušne obetujú, keď si to okolnosti vyžadujú. Niet takého nešťastia, zemetrasenia, záplav, kde by neboli zástupy mladých dobrovoľníkov ochotných pomáhať. Aj veľká mobilizácia mladých ľudí, ktorí chcú brániť stvorenie, svedčí o vašej schopnosti zachytiť plač zeme.

Drahí mladí, nenechajte si vziať túto citlivosť! Nech vždy počujete stony tých, čo trpia; nechajte sa pohnúť plačúcimi a zomierajúcimi v dnešnom svete. „Isté skutočnosti života možno vidieť len očami umyťmi slzami.“ (Christus vivit, 76) Ak dokážete plakať s plačúcimi, ste skutočne šťastní. Mnohým vašim rovesníkom chýbajú príležitosti, mnohí znášajú násilie a prenasledovanie. Kiež sa ich rany stanú aj vašimi ranami a budete nositeľmi nádeje v tomto svete. Budete môcť povedať bratovi či sestre: „Vstaň, nie si sám“. A dáte mu okúsiť, že Boh Otec nás miluje a že Ježiš je jeho rukou, napriahnutou, aby nás pozdvihla.

Priblížiť sa a „dotknúť sa“

Áno, aj vy mladí sa môžete priblížiť k realite bolesti a smrti, s ktorou sa stretnete, môžete sa jej dotknúť a prebudiť život ako Ježiš. Vďaka Duchu Svätému je to možné, ak ste prv vy sami boli dotknutí jeho láskou a ak vaše srdce zmäklo po zakúsení jeho dobroty voči vám. Ak teda cítite vo svojom vnútri vášnivú Božiu lásku ku každému živému stvoreniu – osobitne voči všetkým hladným, smädným, chorým, nahým, väzneným – vtedy sa k nim môžete priblížiť ako On, dotknúť sa ich ako On a odovzdať Jeho život tým vašim priateľom, ktorí sú vnútri mŕtvi, trpia alebo stratili vieru a nádej.

„Mládenec, hovorím ti, vstaň!“

Dobre vieme, že aj my kresťania padáme a zakaždým znovu musíme vstávať. Iba ten, čo nekráča, nepadne, ale ten zasa nejde ani vpred. Preto potrebujeme prijať pomoc, ktorú nám Kristus ponúka a uskutočniť akt viery v Boha. Prvým krokom je akceptovať, že treba znovu vstať.

Nový život, ktorý nám On daruje, bude dobrý a hodný žitia, pretože bude nesený niekým, kto nás bude sprevádzať aj v budúcnosti, bez toho, aby nás opustil; kto nám bude pomáhať, aby sme svoj život prežili dôstojne a plodne. Ide skutočne o nové stvorenie, nový zrod, nie o nejakú psychologickú zmenu. Vo chvíľach ťažkostí budú mnohí z vás pravdepodobne cítiť, že si opakujú „magické“ slová, ktoré sú dnes v móde a ktoré by mali všetko vyriešiť: „Musíš veriť v seba samého“; „Musíš nájsť zdroj v sebe“; „Musíš si uvedomovať svoju pozitívnu silu“... Ale všetko to sú iba slová a pre toho, kto je vnútri skutočne mŕtvy, nefungujú. Kristovo slovo má inú, neko-nečne mocnejšiu silu. Je to Božie a Stvoriteľské slovo, ktoré jediné môže znovu priniesť život tam, kde už vyhasol.

Pápež František

Posolstvo

*k 35. svetovému dňu
mladých 2020*

Na základe zdieľania skupín animátor podčiarkne aspekty, ktoré sa mu zdajú najdôležitejšie.

MODLI SA A POLOŽ SI OTÁZKU

Pozerať sa na seba vo svetle Ježišovho kríža

Na uľahčenie prechodu do atmosféry modlitby sa môže zaspievať vhodná pieseň, napr.:

Crucem tuam Crucem tuam adoramus Domine,
resurrectionem tuam laudamus Domine.
Per crucem et passionem tuam.
Laudamus et glorificamus. Resurrectionem tuam laudamus Domine.

(Taizé)

Potom sú mladí pozvaní, aby sa na seba pozreli vo svetle Ježišovej lásky, o ktorej sa hovorí v texte a ktorú môžu objavovať v tajomstve kríža a to prostredníctvom nasledujúcich aspektov zdôraznených pápežom vo prečítanom posolstve:

- Aký je môj pohľad? Pozerám sa pozorne alebo spôsobom, akým si rýchlo prezerám tisíce fotiek vo svojom mobile, alebo akým si prezerám profily na sociálnych sieťach?
- Chlapec z evanjelia ožil, pretože ho videl niekto, kto chcel, aby žil. Pozeral sa už na teba niekto takýmto spôsobom?
- Okolo seba narážame na realitu smrti: fyzickú, duchovnú, emocionálnu, sociálnu. Uvedomuješ si to alebo len znášaš následky? Môžeš urobiť niečo preto, aby si obnovil život?
- Tento mladý muž zomrel príliš skoro. Určite mal veľa snov, ktoré zostali nesplnené. Ako sa cítiš, keď sa ti nedarí naplniť tvoje sny?

Po čase, ktorý mladí venovali osobnému zamysleniu sa, im animátor ponúkne svedectvo o živote Bethany Hamiltonovej, mladej ženy, ktorá snívala o tom, že sa stane profesionálnou surfigistkou, ale jej sen jej „ukradol“ žralok, ktorý ju pripravil o ruku.

Potom animátor vovedie skupinku do adorácie kríža, moment modlitby môže byť sprevádzaný spevom.

Potom každý účastník v tichu zapáli sviečku od veľkonočnej sviece a položí ju ku krížu, pričom sa pri kríži pomodlí a uctí si kríž poklonou.

Po individuálnej modlitbe nasleduje spoločná modlitba z textu Listu Filipanom 2,5-11:

A: Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš:

B: On, hoci má božskú prirodzenosť, nepridrži sa svojej rovnosti s Bohom, ale zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhy,

Všetci: Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš:

A: stal sa podobný ľuďom; a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka.

- A:** Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš:
B: Uponížil sa, stal sa poslušným až na smrť, až na smrť na kríži.
Všetci: Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš:
A: Preto ho Boh nad všetko povýšil a dal mu meno, ktoré je nad každé iné meno,
B: aby sa na meno Ježiš zohlo každé koleno
Všetci: Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš:
A: a aby každý jazyk vyznával: "Ježiš Kristus je Pán!"
B: na slávu Boha Otca.
Všetci: Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš:

VSTAŇ

Nový život „vzkriesených“

Pápež František

Posolstvo

*k 35. svetovému dňu
mladých 2020*

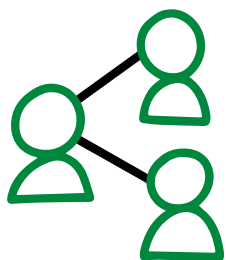
Stále v atmosfére modlitby sa stretnutie ukončí tým, že každý mladý si stanoví záväzok, ktorý vychádza z jeho úvah nad pápežovým posolstvom, zvlášť nad nasledujúcimi bodmi:

Mládenec, ako uvádza evanjelium, „začal hovoriť“ (Lk 7, 15). Prvá reakcia človeka, ktorého sa dotkol Kristus a vrátil ho do života, je rozprávať a bez strachu a komplexov prejať, čo má na srdci, svoju osobnosť, svoje túžby, svoje potreby, svoje sny. Možno to prv nikdy neurobil, lebo bol presvedčený, že by ho nikto nepochopil! Hovoriť značí tiež nadviazať vzťah s druhými. Keď sme „mŕtvi“, uzatvárame sa do seba, prerušujeme vzťahy, alebo sa stávame povrchnými, falošnými, pokrytcami. Keď nám Ježiš znovu dáva život, „vracia“ nás druhým.

„Vstaň“ značí aj „snívaj“, „riskuj“, „usiluj sa zmeniť svet“, znovu zapáľ svoje túžby, medituj o nebi, o hviezdach, o svete vo svojom vnútri.

Pretože ak ty daruješ život, niekto ho prijme. A ak sa mladý človek do niečoho – alebo lepšie do niekoho – zalúbi, napokon vstane a ide robiť veľké veci; z toho, kto bol mŕtvy, sa môže stať Kristov svedok, ktorý mu venuje svoj život.

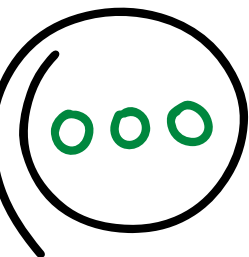
ZDIEĽAJ SA

Nasleduje zdieľanie osobných záväzkov, pre ktoré sa mladí rozhodli.

Animátor bude môcť navrhnúť mladým ľuďom výzvu identifikovať ľudí, ktorí stratili niektorých členov rodiny a teraz žijú sami. Mladí môžu hľadať spôsoby, ako byť týmto ľuďom nablízku.

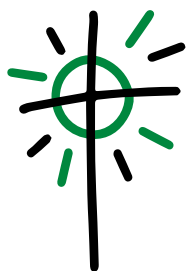
POKRAČUJ

Navrhujeme pozrieť si film *Bethany Hamilton: Unstoppable* (2018) alebo *Surfistka* (2011)

ÁNO, VERÍM

+ Z Katechizmu Katolíckej Cirkvi

Zjavenie Zmŕtvychvstaleho

646. Ba aj keď sú učeníci postavení zoči-voči skutočnosti zmŕtvychvstaleho Ježiša, ešte pochybujú, také sa im to zdá nemožné. Nazdávajú sa, že vidia ducha. „Stále tomu od veľkej radosti nemohli uveriť a len sa divili“ (Lk 24,41) . Tomáš zakúsi takú istú skúšku pochybnosti. Dokonca aj pri poslednom zjavení v Galilei, o ktorom hovorí Matúš, „niektorí pochybovali“ (Mt 28,17) . Preto domnienka, že zmŕtvychvstanie bolo iba „výplodom“ viery (alebo ľahkovernosti) apoštolov, je neopodstatnená. Práve naopak, ich viera v zmŕtvychvstanie sa zrodila – pôsobením Božej milosti – z toho, že priamo zažili skutočnosť zmŕtvychvstaleho Ježiša..

MÔJ OSOBNÝ PLÁN

7. krok: prijmem kríž

„Neplač!“ (Lk 7, 13)

Utrpenie a smrť sú dve skutočnosti, ktoré charakterizujú našu ľudskú bytosť, fyzicky aj duchovne. V tomto kroku tvojej cesty sa modli a premýšľaj o „úmrtiach“, ktoré sa už udiali v tvojom živote.

Popremýšľaj:

- Čo vo mne spôsobilo alebo spôsobuje „smrť“?
- Aká je moja reakcia na straty a úmrtia (ľudí, projektov, popularity...)?
- Dívaj sa, ako Ježiš prijíma kríž. Čo ma to môže naučiť?
- Zhodnotím svoj konkrétny posun na ceste obrátenia.